

Senyores Diputades,
Senyors Diputats,

Vull iniciar la meua intervenció anunciant el nostre vot favorable, el vot del PSM-Entesa Nacionalista, a tots els punts d'aquesta proposició no de llei.

Hem presentat una esmena que esperem que sigui acceptada i que sols pretén completar-ne els termes, en el sentit que el Govern de les Illes Balears doni suport a les associacions que treballen per a la recuperació de la memòria històrica. Al nostre parer una tasca d'aquesta mena, que afecta la nostra història i la nostra dignitat com a poble, ha de comptar amb un decidit suport institucional.

Pensem també que la repressió franquista, un dels fets més dramàtics patits per la nostra societat, no pot passar-se de puntetes en els estudis d'història. Hem d'evitar fer bones les paraules del filòsof nord-americà George Santayana de que els pobles que obliden la seva història estan condemnats a repetir-la. Això és el sentit del segon apartat de la nostra esmena.

Dit això, entrem en el contingut de la proposició.

No és la meua intenció, llavors, defensar altra vegada punt per punt el text de la proposició.

Però, si em permetran, senyores diputades i senyors diputats que faci una reflexió global sobre el sentit del que avui ens pertoca votar en aquesta cambra., i que comenci amb la lectura d'un breu text que diu així:

“ Les polítiques d'oblit sobre crims del passat, a més d'afectar els drets dels qui patiren els abusos, també tenen conseqüències sobre la societat en general. Amb l'objectiu de preveure futures violacions, un Estat té l'obligació de demostrar el seu compromís amb els Drets Humans i adoptar totes les mesures necessàries a fi d'evitar que aquests fets tornin a succeir en el futur.”

Avui, tenim l'oportunitat de començar a corregir una injustícia històrica, avui podem restituir la memòria de persones assassinades, de ciutadans de les Illes Balears que encara romanen sense nom, perduts per a la història, immersos en aquest crim de l'oblit que pot ser font de mals majors, com assenyala Amnistia Internacional al text que acab de llegir.

Estem, com a demòcrates, davant una necessitat de la democràcia, davant un imperatiu ètic, una obligació moral.

Perquè senyores diputades i senyors diputats, aquí no val treure en processó a la Santa Transició. La transició es va fer des de la renúncia a exigir responsabilitats, no des de l'oblit. Des de la conscient renúncia a retreure passades col·laboracions però mai des de l'oblit de les barbaritats i injustícies comeses.

I així, senyores diputades i senyors diputats, que ningú vegi en el nostre vot un acte de revanxisme. Que ningú vegi revenja sinó restitució, que ningú vegi venjança sinó justícia.

Perquè no hi ha lloc per la revenja. Ja no hi ha ningú a qui fer-li pagar els mals causats, el franquisme és mort o esper que ho sigui, com també esper que a aquesta cambra ningú es senti hereu de la dictadura.

I que ningú tampoc invoqui falsos conceptes, que ningú s'aixoplugui sota falses i interessadament tergiversades reinterpretacions de la història. Els Ricardo de la Cierva, els Pio Moa volen des del seu revisionisme històric justificar la repressió brutal i sistemàtica d'un sistema polític que va néixer matant i morí matant. I això no té justificació possible. Que ningú intenti equiparar els desastres i les barbaritats que es produeixen sempre a les guerres, a tots els bàndols, amb l'assassinat massiu, tolerat, emparat i preconitzat des d'un poder dictatorial nascut de la rebel·lió contra la legalitat democràtica.

Permetin que els llegeixi un text al respecte d'un editor català que va viure l'època:

“La circunstancia para mi agravante de estos desmanes, que téngase bien en cuenta tuvieron todos su origen con el levantamiento militar, es que en la zona llamada roja cesaron cuando el mando de la república volvió a dominar la situación y en cambio en la zona franquista perduraron amparados por leyes incalificables que alentaban el asesinato y las torturas...”

I avui, després de gairebé 30 anys d'haver-se reestablert la democràcia, 70 anys després –els farà l'any que ve- de la rebel·lió militar ens trobem que a les nostres Illes encara s'hi mantenen restes d'aquesta repressió ferotge, es mantenen símbols dels repressors i no s'ha fet el que calia per, des de la democràcia, honorar els qui moren per ser fidels a la democràcia.

Ens espantam quan sentim a les Mares Argentines de la Plaza de Mayo, o als representants xilens de les Comissions de la Veritat. Ens espantam del salvatgisme de les dictadures sud-americanes que provocaren milers de morts i desapareguts, quan aquí, a la nostra terra, en plena democràcia tenim sense curar la mateixa, la mateixa, nafra.

Diu l'associació mallorquina que treballa per la Recuperació de la Memòria Històrica de la Guerra Civil a les Illes Balears, diu:

“De la gent que va lluitar i morir per la República i la Democràcia encara hi ha desapareguts, hi ha familiars que encara els cerquen, els carrers no porten els seus noms, moltes històries encara ara no són conegudes. I a més a més perilla que se n'esborri la memòria”.

Des de les institucions democràtiques, des del Parlament de les Illes Balears no podem consentir aquesta vergonya, la nostra societat no es pot permetre tenir morts a les cunetes, no serem dignes de ser representants dels pobles de les Illes Balears si permetem que per més temps es perpetui aquesta indignitat.

Diu el nostre Estatut, l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, al seu preàmbul:

“En aquest moment històric en que Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera inicien el procés cap a la institucionalització de l'autogovern, reten homenatge a tots els seus fills que al llarg del temps han treballat per mantenir la identitat del nostre poble”.

Som conscients, Senyores Diputades i Senyors Diputats, que molts d'aquests que treballaren per mantenir la identitat del nostre poble, tal com diu el nostre Estatut, moren a l'exili, foren represaliats, sofriren persecució i presó, foren afusellats o encara romanen a fosses comunes sense identificar.

Ara és al moment, que arriba tard però esper que arribi, de convertir les paraules en fets, de complir un deure pendent que tenim com a representants dels pobles de les Illes Balears: honorar des de la democràcia als qui moren o patiren per defensar la democràcia.

El Parlament de les Illes Balears té avui en les seves mans la oportunitat de saldar un deute amb el passat, un deute amb aquelles víctimes de la guerra civil i del règim franquista. La nostra obligació és assegurar la memòria col·lectiva, dignificar les víctimes i posar remei als danys i patiments soferts.

I això passa per identificar i posar nom als desapareguts, conèixer i no amagar el que va succeir, rehabilitar els qui foren calumniats, restituir l'honorabilitat qüestionada, compensar els patiments soferts, honorar públicament el seu compromís i la seva lluita.

Cal llavors, exhumar les víctimes, encara a fosses comunes, amb totes les garanties judicials i forenses per donar-los sepultura digna.

Cal assegurar l'accés dels familiars de les víctimes a tots els arxius que puguin aportar coneixement del destí que patiren.

Cal proposar i fer efectives mesures de reparació.

Cal, en definitiva, que els noms dels que moriren per les seves idees, per fidelitat a la democràcia siguin coneguts i valorats.

I cal que es compregui, i s'assumeixi d'una vegada per totes que la legalitat estava al costat dels vençuts, i que els rebels, perjurs dels seu jurament de fidelitat a la República, vengeren però no convenceren i així construïren un règim d'opressió i d'ignomínia del que encara avui en patim les conseqüències.

I això, senyores diputades i senyors diputats, no és una qüestió de ideologies, o al manco esper que no ho sigui, és una qüestió de justícia, una qüestió de sentiment democràtic, una qüestió de respecte a les persones.

- El nostre grup parlamentari espera que aquesta proposició no de llei sigui aprovada per unanimitat.
- El nostre grup espera que ningú empri subterfugis, excuses ni dilacions per no enfrontar el deure moral que a tots ens obliga.
- El nostre grup espera que ningú justifiqui la repressió franquista emparant-se en falses equiparacions entre un i altre bàndol durant la guerra.
- El nostre grup espera que el compromís amb la democràcia també s'estengui als ciutadans que ja no són aquí per gaudir-la.
- El nostre grup espera que tots actuarem units, avui i aquí, com a demòcrates més enllà d'històries personals i nostàlgies dels anys de plom.

Em permetin, llavors i en el mateix sentit, acabar amb unes paraules que no són meves, amb unes paraules de qui va viure la brutal i sagnant repressió que es va viure a Mallorca, les paraules d'un escriptor de dretes, d'un escriptor catòlic però que malgrat això va ser fidel al seu humanisme cristià i no es va plegar a les consignes del tenebrós bisbe Miralles:

Diu George Bernanos a "Els grans cementiris sota la lluna":

"Cal expiar pels morts. Cal reparar pel morts perquè ells ens alliberin".

Això és el que avui pretenem.

Gràcies

Eduard Riudavets

Diputat del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears.